

Dosarul nr. 2ra-98/23
2-21069486-01-2ra-23012023

Prima instanță - Judecătoria Cahul, sediul Central (jud: M. Bușuleac)
Instanța de apel - Curtea de Apel Cahul (jud: G. Vavrin, R. Petrov, I. Dănăilă)

ÎNCHEIERE

27 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Procuratura Generală a Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Culicovschi împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Ion Ghindă cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul, prin care au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova și menținută hotărârea din 01 noiembrie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, prin care acțiune a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 11 mai 2021, Mihail Culicovschi, reprezentat de avocatul Maxim Todorov, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Ghindă Ion, prin care a solicitat încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul reclamantului Mihail Culicovschi, a prejudiciului material cauzat prin acțiunea ilicită de tragere la răspundere penală ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, în cuantum de 3 000 de lei, încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul reclamantului Mihail Culicovschi a prejudiciului moral cauzat prin acțiunea ilicită de tragere la răspundere penală ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, în cuantum de 50 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 4-9, vol. I).

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că la data de 07 iunie 2019 de către organul de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Cahul, a fost pornită urmărirea penală în temeiul unei bănuieli rezonabile cu privire la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(1) din Codul penal.

Prin ordonanța din 27 ianuarie 2021, Mihail Culicovschi a fost recunoscut în calitate de bănuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(1) din Codul penal.

În motivarea ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuit s-a indicat că la data de 07 mai 2019, în R-1 al IP Cahul, a fost înregistrat sub nr. 392 procesul-verbal de autosesizare a OS SUP IP Cahul pe faptul că la 06 aprilie 2016, sub nr.027/1 a fost emis certificatul de urbanism pentru proiectare a oficiului cu atelier al SRL „Reclamdeshign Modern”, situat în mun. Cahul, str. M. Frunze 53 V, cu regimul de S+P, după ce anterior, de către directorul SRL „Reclamdeshign Modern” a fost prezentat al doilea certificat de urbanism pentru proiectare a oficiului cu atelier al SRL „Reclamdeshign Modern” cu regimul de înălțime S+P+2E cu nr.027/1 din 6 aprilie 2016.

Prin ordonanța din 04 februarie 2021 emisă de procurorul în Procuratura raionului Cahul, Andrei Iepure, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală în cauza penală nr.2019150384 a lui Mihail Culicovschi, bănuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(1) Cod penal, din motivul că fapta nu a fost săvârșită de bănuit.

În motivarea ordonanței menționate, procurorul a indicat faptul că, reieșind din cumulul de probe prezente la materialele cauzei penale, s-a constatat că nu au fost acumulate suficiente probe în vederea demonstrării vinovăției bănuitului Mihail Culicovschi în comiterea infracțiunii incriminate acestuia, motiv pentru care acesta urmează a fi scos de sub urmărire penală.

În cadrul urmăririi penale a fost stabilit faptul că prin decizia Consiliului mun. Cahul din 24 martie 2016 s-a permis SRL „Reclamdeshign Modern” proiectarea și construcția oficiului cu atelier pe terenul privat amplasat în mun. Cahul, str. M Frunze 53V. În baza deciziei Consiliului, de către primarul mun. Cahul, Nicolae Dandiș, a fost emis certificatul de urbanism nr.027/1 din 06 aprilie 2016 care a fost modificat ca urmare a emiterii Prescripției ITC Sud.

Astfel, Inspecția de Stat în Construcții Sud a emis Prescripția nr.000385 din 18 mai 2016 prin care s-a indicat că construcția în două etape a imobilului cu un singur certificat de urbanism pentru toate 4 etaje nu este posibilă. Prescripția în cauză a fost adresată primarului mun. Cahul și administratorului SRL „Reclamdeshign Modern”.

Pentru soluționarea corectă a prescripțiilor ITC Sud, Mihail Culicovschi s-a adresat la Inspecția de Stat în Construcții, care i-a indicat să modifice certificatul de urbanism, excluzând etapa II + 2 etaje, și să lase doar prima etapă Subsol +Parter, întrucât ulterior pentru + 2 Etaje, urma să obțină un certificat de urbanism separat.

Ulterior, Mihail Culicovschi s-a adresat la Primăria mun. Cahul, care i-a modificat certificatul de urbanism, excluzând etapa II, adică + 2 Etaje, iar în rest certificatul de urbanism a rămas același. Referitor la acest fapt, a fost informată Inspecția de Stat în Construcții despre modificarea certificatului de urbanism, iar

aceștia, verificând corectitudinea certificatului de urbanism modificat, au oferit răspuns către Mihail Culicovschi precum că acesta din urmă poate începe lucrările de construcție în legătură cu lichidarea neconformităților. Certificatul de urbanism inițial pentru regimul de înălțime S+P+2E a fost retras de la SRL „Reclamdesign Modern” concomitent cu modificarea acestuia.

Certificatul de urbanism modificat oferea posibilitatea proiectantului de a proiecta inițial proiectul de execuție integral pentru formula S+P ca prima etapă, iar după realizarea acesteia, a fost prevăzut în datele generale a proiectului inițial și în calculele proiectantului, că a doua etapă a construcției, unde la subsol și parter se adaugă încă două etaje, proiectantul urma să întocmească un proiect de execuție distinct, proiect care necesită eliberarea unui nou certificat de urbanism în baza unei schițe de proiect întocmite de proiectant.

Ca temei pentru repararea prejudiciului material cauzat a indicat că pe tot parcursul procesului penal reclamantul Mihail Culicovschi a fost asistat de către avocatul Maxim Todorov, fapt confirmat prin mandatul anexat la materialele cauzei penale, respectiv a suportat cheltuieli de asistență juridică. Avocatul a participat la audierea reclamantului în calitate de bănuțit pe cauza penală respectivă, inclusiv la alte măsuri procesuale, acordându-i asistența juridică corespunzătoare.

Respectiv cheltuielile de asistență juridică, în baza bonului de plată, constituie suma de 3 000 de lei, cheltuieli care, reclamantul Mihail Culicovschi este îndreptățit de a solicita încasarea acestora din contul bugetului de stat.

În motivarea cerinței cu privire la repararea prejudiciului moral a indicat că cuantumul prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și procuraturii se determină luând în considerare gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost bănuțit reclamantul.

În acest sens, prin ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuțit, reclamantului Mihail Culicovschi i s-a imputat săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 361 alin.(1) din Codul Penal și anume: „Confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, confecționarea sau vânzarea imprimatelor, ștampilelor sau a sigiliilor false ale unor întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, se pedepsește cu amendă în mărime până la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani”.

Deci, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil al faptei, deși reclamantul Mihail Culicovschi a fost bănuțit de comiterea unei infracțiuni ușoare, totuși aceasta constituie o bănuțială destul de serioasă, cu un impact puternic negativ atât asupra imaginii persoanei bănuțite, cât și asupra întregii familii a acesteia.

Un alt criteriu de evaluare a intensității suferințelor morale pricinuite prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii este determinat de rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei.

Astfel, a menționat că, la 01 mai 2016, planificând să construiască o clădire mică cu 4 etaje, a încheiat contractul de antrepriză cu SRL „Lumea Calității” și a transferat pe etape suma de 851 000 de lei pentru ridicarea subsolului și parterului,

urmând să fie conservate coloanele clădirii pentru următoarele etaje, precum și scara care ducea la viitorul al doilea etaj.

La finalizarea lucrărilor de construcție pentru subsol și parter, în toamna anului 2016 i-au trezit dubii scara construită strâmb, pe care încercând-o cu un topor neascuțit și-a dat seama că betonul se taie foarte ușor.

Imediat a apelat la laboratorul de încercări a betonului ÎS „Incerom” din subordinea Ministerului Construcțiilor, care verificând calitatea betonului din coloanele clădirii și scară au arătat că betonul este de trei ori mai slab decât cel prevăzut în proiectul de execuție (în loc de calitatea B15 era calitatea B5).

La verificarea calității betonului din coloanele clădirii era prezent și administratorul SRL „Lumea calității” Ion Ghindă căruia i-au fost aduse la cunoștință rezultatele încercărilor. Astfel, s-a constatat că Ion Ghindă a economisit intenționat materialele de construcție ca să câștige mai mulți bani, or anume el era persoana care cumpăra și repartiza materialele de construcție, angaja muncitorii firmei sale, și era prezent des la șantierul de construcție. Respectiv, nu este suficient faptul că lui Mihail Culicovschi i-au fost cauzate imense prejudicii atât de ordin material, or, construcția s-a dovedit a fi de o calitate net inferioară, cât și de ordin moral prin stări de nervozitate și frustrare, acesta este nevoit să suporte și consecințele unor plângeri absolut neîntemeiate din partea administratorului SRL „Lumea Calității” Ion Ghindă, iar organul de urmărire penală și procuratura, în loc să contribuie la curmarea acestor abuzuri, dimpotrivă, prin înaintarea neîntemeiată față de Mihail Culicovschi a bănuielii de comiterea infracțiunii prevăzute la art.361 alin.(1) din Codul penal, i-a cauzat în plus stare de nervozitate, stres, frustrare și dezamăgire.

A reținut că organul de urmărire penală și procuratura nu a luat în considerare la înaintarea bănuielii de comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(1) din Codul penal faptul că prin hotărârea din 09 august 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Lumea Calității” împotriva Consiliului și Primăriei mun. Cahul, SRL „Reclamdesign Modern” s-a respins ca neîntemeiată pretenția cu privire la anularea certificatului de urbanism. Nu a fost luat în considerare de către organul de urmărire penală și procuratură nici faptul că la materialele cauzei penale a fost prezentată ordonanța din 29 iunie 2018 emisă de procurorul în Procuratura anticorupție, oficiul Sud, Anatolie Ciuleacu, care, examinând acțiunile pretins ilegale ale factorilor de decizie din cadrul Consiliului și Primăriei Cahul, cu privire la eliberarea certificatului de urbanism în litigiu, a refuzat pornirea urmăririi penale din motiv că faptele expuse nu întrunesc elementele infracțiunii.

Reclamantul Mihail Culicovschi este căsătorit și are la întreținere doi copii minori iar prin faptul imputării acestuia comiterii infracțiunii prevăzute la art.361 alin.(1) din Codul Penal, atât dânsului, cât și întregii familii, i-au fost cauzate stări neplăcute, stres și nemulțumire, or, Mihail Culicovschi, pe toată durata urmăririi penale în privința sa a fost nevoit să se prezinte la organul de urmărire penală, să prezinte acte, să dea explicații, ignorând în asemenea mod membrii familiei prin neacordarea atenției cuvenite.

A mai indicat că, în momentul în care reclamantului Mihail Culicovschi i s-a imputat comiterea infracțiunii de confecționare, deținere, vânzare sau folosire

de documente oficiale, imprimate, ștampile sau sigilii false, infracțiune prevăzută la art.361 alin.(1) din Codul penal, acestuia i-a fost prejudiciată enorm imaginea profesională și reputația, or, faptele ilicite imputate erau legate nemijlocit de exercitarea atribuțiilor de serviciu în calitate de administrator al SRL „Reclamdeshign Modern”. Lucrul în cauză s-a manifestat prin pierderea încrederii în legalitatea acțiunilor întreprinse de către Mihail Culicovschi atât de către clienți, cât și în special de către angajați.

O importanță deosebită la evaluarea suferințelor morale pricinuite prin tragerea ilegală la răspundere penală o are durata urmăririi penale. În acest sens, urmărirea penală pe cauza penală nr.2019150384 a fost pornită la data de 07 iunie 2019. Ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț a fost emisă la data de 27 ianuarie 2021, iar ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a reclamantului Mihail Culicovschi a fost emisă la data de 04 februarie 2021. Astfel, deși urmărirea penală pe cauza penală respectivă a durat aproximativ 8 luni de zile, menționează că pe toată perioada respectivă, reclamantul Mihail Culicovschi a trăit stări de nervozitate, umilință, disconfort enorm, or, acționând licit și cu bună-credință, acestuia i s-a imputat neîntemeiat comiterea infracțiunii prevăzute la art.361 alin.(1) din Codul penal. Reclamantul Mihail Culicovschi, în calitate de bănuț, a fost nevoit să participe la numeroase acțiuni procesuale, să dea explicații, să prezinte acte, fiind pus, de fiecare dată, în situații neplăcute, or, acesta era ferm de legalitatea acțiunilor sale, ba mai mult, în momentul contractării cu SRL „Lumea Calității” administratorul acesteia Ion Ghindă, s-a bazat pe buna-credință și executarea corespunzătoare și în termen a obligațiilor asumate de către cealaltă parte.

În opinia reclamantului, este cert faptul că la emiterea ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț, organul de urmărire penală și Procuratura au manifestat neglijență și nu au dat dovadă de prudența necesară, nefiind examinate toate aspectele enunțate mai sus, or, anume de sarcina acestor autorități ține examinarea minuțioasă și determinarea tuturor circumstanțelor cauzei, înainte de a imputa persoanei comiterea unei infracțiuni.

Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. Reieșind din cele relatate anterior, gravitatea suferințelor morale, disconfortul psiho-emoțional, starea de stres, nervozitate cauzate reclamantului Mihail Culicovschi prin acțiunea ilicită de recunoaștere în calitate de bănuț de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 361 alin.(1) din Codul penal, consideră că suma de 50 000 de lei va fi una echitabilă și îndeajuns în vederea atenuării suferințelor morale pricinuite.

În drept, Mihail Culicovschi, reprezentat de avocatul Maxim Todorov, și-a întemeiat pretențiile în temeiul art. 53 alin. (2) din Constituția RM, art. 3 alin. (1), (2), art. 6 lit. b), art.7 lit. e), art. 10, art. 11 alin. (1), art.14 alin. (1) din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, art.219 alin. (4) din Codul de procedură penală, art.2036, art. 2037 din Codul civil (în redacția de după 01 martie 2019).

Prin hotărârea din 01 noiembrie 2021 a Judecătorei Cahul, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Culicovschi împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Ion Ghinda cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Mihail Culicovschi, suma de 15 000 de lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral și 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 20 000 de lei (f. d. 52, 61-70, vol. I).

La 02 noiembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat apel nemotivat, iar la 10 ianuarie 2022, a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 01 noiembrie 2021 a Judecătorei Cahul, sediul Central, solicitând casarea acesteia și emiterea unei hotărâri de noi, prin care acțiunea să fie respinsă (f. d. 54-55, 79-88, vol. I).

La 03 noiembrie 2021, intervenientul accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova a declarat apel nemotivat, iar la 17 ianuarie 2022, a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 01 noiembrie 2021 a Judecătorei Cahul, sediul Central, solicitând casarea integrală a acesteia, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii (f. d. 57-58, 90-94, vol. I).

Prin decizia din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul, s-au respins apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 01 noiembrie 2021 a Judecătorei Cahul, sediul Central (f. d. 138, 139-164, vol. I).

În argumentarea soluției, instanța de apel a constatat că prin acțiunile neîntemeiate și abuzive ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, reclamantul Mihail Culicovschi a fost ilegal recunoscut bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(1) din Codul penal.

Prin ordonanța procurorului din 04 februarie 2021, Mihail Culicovschi a fost scos de sub urmărire penală din motiv că fapta nu a fost săvârșită de bănuit. Prin prisma prevederilor art.art.284, 285, 275, alin. (1)-(3) din Codul de procedură penală, instanța de apel a constatat că scoaterea reclamantului Mihail Culicovschi de sub urmărire penală în baza art. 275, alin. (3) din Codul de procedură penală, este temei de reabilitare în drepturi a persoanei supuse urmăririi penale.

În contextul circumstanțelor enunțate, instanța de apel a reținut că prin ordonanța procurorului de scoatere de sub urmărire penală, care este irevocabilă, se atestă faptul că punerea reclamantului Mihail Culicovschi sub acuzație penală în baza art.361 alin. (1) din Codul penal, a fost ilegală, având în vedere că fapta nu a fost săvârșită de bănuit.

Totodată, instanța de apel a remarcat că suma de 50 000 de lei solicitată de reclamant cu titlu de prejudiciu moral prin prisma Legii nr.1545 din 25 februarie 1998 este excesivă, iar, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale cauzate, starea de stres și frustrare cauzate reclamantului, instanța de apel a apreciat că suma de 15 000 de lei poate fi considerată ca o compensare ce ar aduce la o satisfacție echitabilă.

La 30 noiembrie 2022, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei decizii noi, prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată (f. d. 169-174, vol. I).

Prin încheierea din 18 ianuarie 2023 a Curții Supreme de Justiție a fost declarat inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova (f. d. 186-193, vol. I).

La 17 ianuarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Procuratura Generală a Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei decizii noi, prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă (f. d. 169-174, vol. I).

În motivarea recursului, a invocat că decizia este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată în baza temeiurilor de recurs prevăzute de art. 432 alin. (1), (2) lit. c) din Codul de procedură civilă.

A susținut că la emiterea soluțiilor judecătorești, instanțele de judecată ierarhic inferioare au aplicat în mod eronat normele de drept material, nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul a fost expediată, prin intermediul oficiului poștal, în adresa Procuraturii Generale a Republicii Moldova, la 29 noiembrie 2022, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 165), însă lipsesc date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 17 ianuarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, în termenul legal.

La 23 ianuarie 2023, în adresa lui Mihail Culicovschi, avocatului acestuia Maxim Todorov, Ministerului Justiției al Republicii Moldova lui Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova a fost expediată copia recursului declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 202), fapt ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 210-213).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de către Procuratura Generală a Republicii Moldova împotriva deciziei din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare până la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Procuratura Generală a Republicii Moldova este inadmisibil, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recursuri se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererilor de recurs).

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către Procuratura Generală a Republicii Moldova, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de către Procuratura Generală a Republicii Moldova, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de către Procuratura Generală a Republicii Moldova, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Procuratura Generală a Republicii Moldova, împotriva deciziei din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni